

Samen met zijn goede maat Felix (22) gooide Max van Keulen de trossen los voor de eerste etappe van hun reis naar Athene. Na drie weken en meer dan 1000 zeemijlen is het tijd voor een nieuwe bemanning. Met vier man zeilen ze het volgende stuk, van Porto naar Ibiza.

Tekst en foto's Max van Keulen

“Welkom aan boord”, zeg ik tegen mijn oom Rob van Kleef (50) en mijn neefjes Niels (18) en Sten (16) uit het Groningse Marum. Samen zullen we van Porto naar Malaga zeilen.

De nieuwe samenstelling betekent een verdubbeling van het aantal personen aan boord: van 4,5 naar 2,25 meter per persoon. “Familie en vis houdt je drie dagen fris”, wordt er weleens gezegd. Wij moeten het echter twee weken fris houden met elkaar. Voordat we de trossen los gooien, gaan we daarom met z'n vieren zitten en bespreken we elkaars verwachtingen, het wachtsysteem, het opruimsysteem en de kookdiensten. Hierna staan alle neuzen in dezelfde richting, en staat niets een fanatische zeiltocht meer in de weg. Dus, op naar Malaga.

Operatie

We laten Porto achter ons en zetten koers naar de Portugese hoofdstad Lissabon, een tocht van 170 mijl. Als we om twaalf uur Porto uit varen, valt direct de wind weg. Tuffend op de motor leggen we de eerste mijlen af. Na een uurtje komt een voorzichtig westelijk windje opzetten. Robbie is niet meer te temmen en schreeuwt het uit: “Hij's de zeilen!” De zeegang is rustig en de boot loopt mooi vier knopen over de grond. “De ideale omstandigheden voor jullie nachtelijke ontgroening”, zeg ik tegen een ietwat gespannen Sten en Niels.

Samen genieten we van de elementen die het nachtzeilen zo mooi maken: een fluorescerende zee met daarboven een imposante sterrenhemel en natuurlijk de duisternis, die de avonturier in iedere zeiler doet opleven. De boot vaart op zijn automatische piloot en de spinnaker staat prachtig bol. Niets aan hand. Totdat: PANG, GREEEEEEER, PLOF! “Shit, wat was dat?”, vraag ik aan Sten. “Volgens mij de spinnaker”, antwoordt hij. We schieten overeind en zien inderdaad dat de spinnaker bijna compleet horizontaal over de naad is gescheurd. Sten doet het deklucht aan. Niels is wakker geworden en komt naar buiten om te helpen. Ik probeer zo gestructureerd mogelijk orders op te dragen: “Niels, spinnakerval vieren. Sten, bakboordschoot los en stuurboordschoot aan. Ik haal de spinnaker aan stuurboord binnen!” Gelukkig verloopt de operatie soepel. Robbie is er niet wakker van geworden. “Probeer nog even je laatste halfuurtje slaap te pakken”, opper ik tegen Niels. “Sten, boom jij de fok uit? Ik zet de bulletalie aan de giek.” Zo varen we weer vredig de nacht door. Een half

uurtje later, om drie uur, worden Sten en ik afgelost. Na 38 uur zeilen leggen we de boot aan in Cascais. We besluiten om vanuit die haven Lissabon te bezoeken. De wind valt namelijk weg en we vinden het zonde om na al deze prachtige zeiluren de laatste 15 mijl motorrend via een kanaal naar Lissabon te varen, in de wetenschap dat we met de heersende westelijke winden ook weer terug moeten op de motor.

Cascais

We zijn niet de enige die er zo over denken. Het gezellige havenstadje Cascais wordt door meer zeilers beschouwd als de ideale pitstop op weg naar Gibraltar. Met de trein sta je binnen dertig minuten in hartje Lissabon, maar Cascais zelf is ook de moeite waard, met een gezellig strand en stadscentrum. Verder zijn alle faciliteiten die je als zeiler kan wensen aanwezig. Zo ook een zeilmaker. Maar deze vraagt in mijn ogen de hoofdprijs voor de reparatie van de spinnaker: 300 euro. Ik bedank hem vriendelijk.

Lissabon-Lagos

Na een dagje Lissabon varen we door naar Lagos. Volgens diverse bronnen schijnt Lagos de mooiste stranden van de Algarve te hebben. Vanaf Cascais is het 140 mijl varen, wederom een nachtje doorzeilen dus. Waar Sten en Niels eerst nog moesten worden opgepept voor een nachtelijke zeiltocht, is hun enthousiasme nu des te groter. Het is heerlijk als iedereen daar eenmaal aan gewend is. Je vaargebied wordt meer dan verdubbeld. De westkust van Portugal wordt volgens Word

Sten is gesloopt na zijn eerste nachtdienst.

**IEDEREEN
LACHT NOG**

Cruising Routes van Jimmy Cornwell gekenmerkt door tradewinds. Dit houdt in dat er in de middag wind is, die daarna weer gaat liggen. We merken hier eigenlijk weinig van. We kunnen alles zeilen. Een euforisch gevoel stoomt door mijn lijf als we Cabo de Sao Vicente passeren, het meest zuidwestelijke punt van Europa. We zijn in de Algarve! Liggend op het voordek zie ik de contouren van een vakantieoord waar ik vijf jaar geleden een week vakantie heb gevierd. Toen kon ik in mijn stoutste dromen niet bedenken dat ik nu met mijn eigen boot deze kustlijn zou afvaren. Het is een heerlijke tocht. Iedereen vermaakt zich prima, er scheuren geen zeilen doormidden en de nieuwe stuurautomaat doet precies wat ik van hem verlang. Ondertussen slaat Sten vanaf het voordek een spontane vreugdekreet: "Vakantieeeeeee!!!".

Na 28 fantastische zeiluren laten we het anker vijf meter diep vallen voor een prachtige geelrood gekleurde rots. Als we de nieuwe bijboot opblazen blijkt een ventiel kapot te zijn. Met sombere gezichten halen we het anker op en varen we de haven in. Ik bel mijn leverancier uit Nederland. Ze kunnen pas volgende maand een nieuwe opsturen. Wat? Blijkbaar wordt mijn ventiel in quarantaine gehouden door de Rotterdamse douane. "Dit is dramatisch nieuws. Zonder bijboot heb ik straks weinig te zoeken op Ibiza", zeg ik gedesillusioneerend tegen Rob. Hij komt met het verlossende idee: "Offer die niet noodzakelijke vijfde luchtkamer op, zo kan je alsnog de boot gebruiken." Het werkt! Na een uurtje zwoegen vaar ik in planee de haven uit. Het is een goede les voor mij, dat je materiaal aan boord moet hebben dat ook in het buitenland bekend is. Talamex is dat blijkbaar niet, Zodiac kent daarentegen iedereen.

Lagos

De havenfaciliteiten van Lagos zijn vergelijkbaar met de grotere Nederlandse marina's. Het stadje is de moeite waard, maar wordt in de avond overgenomen door bezopen Britten. Ik vind dat wel gezellig, maar idyllisch is het niet. De stranden behoren tot de beste die ik tot dan ben tegengekomen, en met de palmbomen langs de vaargeul van de haven waan je je als IJsselmeerzeiler in tropische sferen.

Lagos, Albufeira, Straat van Gibraltar

Aangezien Sten en Niels beide net zijn geslaagd zijn voor hun middelbare schoolexamen kunnen we Albufeira niet overslaan. Iedere zomer komen hier hordes Nederlandse (examen) jongeren om zich tot in de vroege uurtjes te vermaken. Na een wilde nacht en veel te weinig slaap vertrekken we toch naar Gibraltar. Het wordt geen mooie zeiltocht, maar dat heeft niets met de kater te maken. Gedurende 160 mijl is het telkens motor aan motor uit, en de wind komt uit alle richtingen. In de Straat van Gibraltar worden we getraakteerd op een sterke oostenwind, en op de motor boksen we tegen de hoge golven op. "Kan dit niet anders?", vraagt een chagrijnige Sten. Rob en Niels zien er ook al niet te vrolijk uit. "Nee, we hebben nog vier dagen om in Malaga te komen en het weerbericht voor de komende dagen is niet beter. Eerder vertrekken had ook geen soelaas geboden. Het is dus even de tanden op elkaar en deze ellende doorstaan". De golven met een geschatte hoogte van twee meter komen recht op de neus en zorgen ervoor dat Rob en Niels onmogelijk kunnen slapen - ze vallen telkens uit bed. Ondanks dat de motor 3000 toeren maakt, lopen we maar 2.5 knopen. In de kajuit klinkt het alsof de boot telkens opnieuw doormidden breekt. Rob is er klaar mee en komt met het idee om iets af te vallen, waardoor we meer kruisend over de golven waren en zo de klappen verminderen. Dit blijkt een strategisch goede zet. De klappen worden inderdaad minder en als we de SOG zien oplopen, gaat ook het moreel weer wat omhoog. Tijdens mijn slaapdienst ga ik voor in de punt liggen. Achteraf gezien is dat wellicht de slechtst mogelijke plek onder deze omstandigheden. Vier uur laten begint mijn shift. Zodra ik mezelf de kooi uitvecht, bevliegt de gevreesde zeemansziekte me. Na meer dan 5.000 zeemijl kan mijn evenwichtsorgaan het niet meer aan en hang ik voor het eerst in mijn leven met mijn kop over de reling. Het is te laat voor de uit België geïmporteerde wonderpillen. Alles moet en gaat eruit. Na een lange en zware stuursessie op de rand van de Anne Marie stroomt de kracht langzaam terug in mijn lijf. De nacht valt in en we varen Marokko voorbij.

Gibraltar

Om 4 uur 's nachts zien Niels en ik de Rots van Gibraltar in het maanlicht tevoorschijn komen, terwijl Sten en Rob benedendeks liggen te snurken. Zelfs op dit tijdstip is het een drukte van jewelste in de Baai van Gibraltar. Talloze verlichte kermisattracties liggen op anker of razen met 30 knopen voorbij. Als we de haven invaren staat Niels op de punt als uitkijkpost om niet verlichte objecten te identificeren. Net als ik de boot de haven in wil sturen, slaakt Niels een kreet: "STOP, Achteruit!" De haven is afgesloten met een lang touw en wat onverlichte boeien. Nergens staat een dubbel rood sein en in de Reeds Almanac wordt deze opmerkelijk handelswijze ook niet genoemd. Het is de perfecte gelegenheid om midden in de nacht een touw in je schroef te varen, en ik ben Niels dankbaar dat ons deze ellende bespaard is gebleven. Ik ben moe en gooi de boot daarom maar in een willekeurige haven. In de ochtend worden we boos gewekt door een lokale visserman: "This is no marina for visitors! Move right now!" Eindelijk weer eens iemand die goed Engels spreekt, we zijn natuurlijk ook op Engels grondgebied. Mijn telecomaandier snapt de territoriale indeling hier niet: ik heb veertig tekstberichten met de inhoud 'welkom in Spanje', 'welkom in Portugal', wel-

DE ZEILER

Max is 23 jaar en ruim drie jaar eigenaar van Waarschip 900 Anne Marie. De boot werd door zijn opa gebouwd, in 1983 te water gelaten en vernoemd naar zijn moeder. Samen met zijn oom Rob heeft hij de boot voorbereid op een lange zeilreis. Hij verliet Nederland in het beste zeilseizoen om van Amsterdam naar Athene te zeilen. Onderweg had hij elf bemanningsswisselingen.

Passage van het zuidwestelijkste punt van Europa, Cabo de Sao Vicente.

Op naar Gibraltar!

De familie Van Kleef op het strand bij Lagos.

Vanaf het voordek klinkt een vreugdekreet: "Vakantieeee!!!"

Hoezo ankerlier?

In Gibraltar wordt enthousiast drank ingeslagen.

Cala de Benirras op zondag. Samen dansen en drummen tot de zon ondergaat.

Feestje op Ibiza.

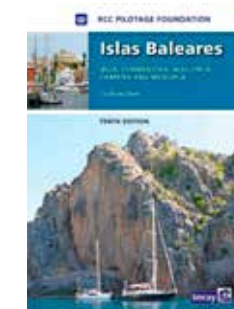
Het geweldige uitzicht vanaf Cala d'Hort.

Op Ibiza verplaats je je het best met scooter.

Gevoelsmatig staat er windkracht 7 en er bekruipt ons een onbehaaglijk gevoel. "We gaan terug naar de boot!"

we vlak bij de rotsen liggen en omringd zijn door tientallen andere boten. "Als het langer duurt dan één minuut moet je het anker uitgooien", zeg ik tegen Carmen. Gelukkig heb ik de lijn zo losgesneden van de schroef. Het harde werken wordt beloond en we vinden een mooi plekje om te ankeren. Met de bijboot gaan we richting het strand. Carmen ziet tussen een paar rotsen een verscholen barretje, met privé strand. We veranderen koers en leggen aan bij wellicht het meest pittoreske barretje ter wereld. "Ja, dit is Ibiza!", zegt ze gelukkig. Terwijl in een openluchtkeuken een heerlijke maaltijd voor ons wordt bereid, genieten wij van cocktails op het strand. En als de zon zakt, worden we omringd door honderden lichtjes. De romantiek maakt de volgende dag plaats voor gezelligheid. Met twee scooters halen we mijn goede vriend Diederik op van het vliegveld. Diederik komt niet om stevig te zeilen, maar om stevig te feesten. Iets wat wij als jonge zeilers natuurlijk niet kunnen overslaan op dit eiland. We gooien het anker uit in Cala Talamanca, de meest beschutte baai in de buurt van Ibiza Old Town. Dit plaatsje is een ware belevens. De duurste en grootste jachten ter wereld liggen hier afgemeerd aan de kade, en toch is de oude stad nog even pittoresk als vroeger. Tot laat in de avond staan er in talloze marktkraampjes sieraden en ander prularia uitgestald. Ushuaia is dé club van dit moment, en met de nummer 1 dj van de wereld Martin Garrix beleven we de avond van ons leven.

MIJN ANKER-PROCEDURE

1. Kop in de wind
2. Motor achteruit
3. Zo veel mogelijk kettingsteken
4. Ketting vastzetten
5. Rustig opbouwen tot vol achteruit
6. Vast punt op de wal pakken
7. Ga ik nog achteruit? Ja, meer ketting of een nieuw plek zoeken. Nee, ga naar 8
8. Snorkel en duikbril pakken
9. In het water springen
10. Checken of het anker goed is ingegraven

kom in het Verenigd Koninkrijk, 'welkom in Spanje', enzo voort. In alle vroegte varen we naar de haven. Die is gelegen naast Gibraltar Airport, naar het schijnt een van de gevaarlijkste vliegvelden ter wereld. Als je in Gibraltar bent, moet je natuurlijk de rots verkennen. Op deze rots wonen 250 bergapen, de enige wilde apen in Europa. Daarnaast heeft de Rots van Gibraltar ongeveer 50 kilometer aan tunnels – er zijn daar meer wegen onder- dan bovengronds. Op de top van de Rots heb je een magnifiek uitzicht, waar je twee continenten, drie landen, de Atlantische Oceaan én de Middellandse Zee kunt zien. In Gibraltar-stad kun je belastingvrij winkelen, maar de keuze is beperkt. Alleen sterke drank en diesel zijn hier goedkoop. Geeft niets, we vullen we de drankkast rijkelijk aan, en met een glimlach gaan we weer op weg. Onderweg worden we getraakteerd op een dolfinjenshow.

Gibraltar–Malaga

De volgende zeildag is alweer de laatste met de familie Van Kleef. Vlak voor de haven van hun eindbestemming, Malaga, valt het toerental opeens terug en komen we nauwelijks nog vooruit. Ik duik het water in om de schroef te inspecteren en haal een joekel van een plastic zak uit de schroef. Zo komt de plastic soep wel erg dichtbij. Het is ook meteen ons laatste gezamenlijke avontuur. "We hebben een mooie tijd samen gehad en kunnen allemaal trots zijn dat iedereen nog lachend aan boord zit", zeg ik tegen de Van Kleefs. Onder het genot van een Spaanse sangria bedank ik oom Rob voor zijn klusweekeinden tijdens de afgelopen twee jaar en nodig ik iedereen uit om volgend jaar weer aan boord te stappen.

Ibiza

Na meer dan een maand word ik eindelijk weer herenigd met mijn vriendinnetje Carmen. Samen zeilen we van Malaga naar Ibiza. Op 7 juli, 39 dagen na mijn vertrek uit Amsterdam, zien we in het ochtendgloren de contouren van de heilige berg van Ibiza: Es Vedra. Cala Badella is de eerste baai waar we het anker uitgooien. Daar ontkom je op Ibiza niet aan. Het eiland heeft vier havens, maar die zijn allemaal volgeboekt of niet te betalen. Voor één nacht met mijn negen meter lange bootje ben ik tussen de 150 en 200 euro kwijt.

Na een avondje in een heerlijke hippiebar voel ik de wind steeds harder door mijn haren waaien. Plots staat er gevoelsmatig zo'n windkracht 6 en 7 en bekruipt ons een onbehaaglijk gevoel. "We gaan terug naar de boot", besluit ik. Eenmaal in de bijboot vraagt Carmen: "Waar ligt ze nou?" Paniekerig kijk ik om me heen en zie dat vrijwel alle jachten een heel stuk zijn afgedreven. *Anne Marie* is nog maar enkele luttele meters verwijderd van de rotsen. In het holst van de nacht staan we

10 MOETJES OP IBIZA

1. Cala d'Hort
2. Es Vedrà
3. Cala de Benirras (zondag)
4. Formentera
5. Scooter huren
6. Ushuaia
7. Hippiemarkt, Punta Arabi
8. Ibiza Old Town
9. Cala Bassa Beach Club
10. Peurto de San Miguel (het verstopte barretje)

voor een heuse reddingsoperatie. Waar ik normaal rustig en helder communiceer, gaat nu vrijwel alles fout. Ik start de motor en ren zonder instructies te geven naar het voordek om het anker op te halen. Carmen staat een beetje hulpeloos aan het roer en kijkt me onbegrijpend aan. We drijven steeds dichterbij de rotsen. Gelukkig zet Carmen de motor in z'n vooruit en varen we net op tijd weg van het gevaar. We zijn er zonder kleerscheuren vanaf gekomen, maar veel scheelde het niet. We maken de boot vast aan de nog enige vrije mooring en kruipen veilig weg in onze slaapzak onder de sterrenhemel. Vanuit ons bedje zien we een voor een de bijbootjes van de andere afgedreven jachten aankomen. Terwijl een deel van de vloot het grote water verkiest, vaart het andere deel twee uur lang rondjes in de baai tot de 'storm' is gaan liggen.

Waarschijnlijk liggen we aan een betaalde mooring, dus de volgende ochtend vertrekken we in alle vroegte naar Cala d'Hort, een fantastische baai met uitzicht op Es Vedra. "We are in paradise", zegt Carmen tevreden, terwijl we proosten op het voordek met een zelfgemaakte gin-tonic. Gisteren heb ik een harpoen gekocht, en nu ik mezelf wat moed heb ingedronken, spring ik met mijn nieuwe jacht uitrusting in het water. Binnen no-time heb ik een paar heerlijke dorades aan de haak. Iedere dag varen we in een slaktempo van baaitje naar baaitje. 'Gelukkig' ligt het avontuur wel altijd op de loer. In de baai Peurto de San Miguel zigzaggen we tussen de vele jachten door op zoek naar een nieuw plekje voor de nacht, als er plots een lijn in het water valt. "Lijn in de schroef! Snijmes!", schreeuw ik tegen Carmen. De situatie is zorgelijk aangezien

Formentera

De volgende dag kunnen we wel wat rust gebruiken. En dus zeilen we met z'n drieën naar Formentera, dat hemelsbreed niet meer dan een paar mijl van Ibiza af ligt. Het eiland is geliefd om zijn stranden en natuur, en het voornaamste vervoersmiddel is er de fiets. Naast ons ligt een oud Nederlands schip, waar op de achterkant – nauwelijks leesbaar door de afgebladderde verf – Muiden staat vermeld. De schipper heet Karel en hij heeft vijftig jaar geleden Nederland verlaten met een zelfgebouwde boot om de wereldzeeën te bevaren. Verschillende boten en vrouwen later heeft hij de hele wereld gezien, maar hij is berooid achtergebleven. Na een huwelijk van dertig jaar werd hij bestolen van bijna al zijn bezittingen, waarna zijn vrouw met het vliegtuig naar Zweden vertrok. Karel is nu 70 jaar en probeert terug te zeilen naar Nederland, maar hij heeft motorproblemen. Geld voor een monteur heeft hij niet, dus de hele winter moet er worden geklust. "En ik maar denken dat jij een avonturier was", zegt Diederik. Het doet ons beseffen dat het leven zo vrij is als je zelf wilt. Een mooie gedachte om vast te houden tijdens de rest van de trip. De volgende ochtend komt alweer bemanningslid nummer 7 aan boord, de vrouw waar de boot is vernoemd: mijn moeder, Anne Marie. Samen zeilen we naar Cala Benirras, waar op zondag door tientallen hippies de zon wordt weg getrommeld en gedanst. Het is een waardig slot van een fantastische tijd. Na drie weken keer ik Ibiza weemoedig de rug toe en vaar ik met mijn moeder naar Mallorca. Weer een stukje dichterbij het einddoel: Athene. ●

BOEKEN

Na Gibraltar houdt de *Reeds Almanac* het voor gezien. Als je Ibiza wilt verkennen, is in mijn ogen de *Imray Pilot Islas Baleares* onmisbaar.